

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 238/2019-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JURKOVIČOVÁ & PARTNERS s. r. o., Domkárska 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Ing. Lujza Jurkovičová, PhD., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT, REJ a jeho rozhodnutím z 5. februára 2016, postupom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB a jeho rozhodnutím z 18. apríla 2016, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 80/2016 a jeho rozsudkom z 5. októbra 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžk 6/2017 a jeho rozsudkom z 28. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2019 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica (ďalej len „krajský pamiatkový úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT, REJ a jeho rozhodnutím z 5. februára 2016, postupom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky (ďalej len „pamiatkový úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB a jeho rozhodnutím z 18. apríla 2016, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 80/2016 a jeho rozsudkom z 5. októbra 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžk 6/2017 a jeho rozsudkom z 28. marca 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že je podaná na základe ustanovenia § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „starý zákon o ústavnom súde“).

3. Rozhodnutím krajského pamiatkového úradu sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT, REJ z 5. februára 2016 boli sťažovateľovi ako vlastníkov nehnuteľností nachádzajúcich sa na ulici [REDACTED] v katastrálnom území [REDACTED] nariadené opatrenia na nápravu, ktoré bol povinný zrealizovať do 30. júna 2016.

4. Proti rozhodnutiu krajského pamiatkového úradu podal sťažovateľ odvolanie. Namietal v ňom postup krajského pamiatkového úradu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal po viac ako 5 mesiacoch. Po doručení zápisnice z ústneho pojednávania sa 11. septembra 2015 vyjadril vo veci a bol toho názoru, že jeho výhrady krajský pamiatkový úrad

akceptoval. Nečinnosť a postup krajského pamiatkového úradu namietal listom z 11. januára 2016 a nesúhlasil s vyjadrením krajského pamiatkového úradu, pretože sťažovateľove výhrady krajský pamiatkový úrad konkludentne akceptoval.

5. Rozhodnutím pamiatkového úradu sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB z 18. apríla 2016 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a rozhodnutie krajského pamiatkového úradu bolo potvrdené.

6. Keďže obe rozhodnutia správnych orgánov považoval sťažovateľ za nezákonné, podal krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia pamiatkového úradu. Požadoval, aby bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená pamiatkovému úradu na ďalšie konanie. V podanej žalobe poukazoval na nezákonnosť rozhodnutia správnych orgánov, čím boli porušené jeho ústavou garantované práva. Uviedol, že všetky opatrenia, ktoré mu boli uložené v konaní o náprave, považuje za nezákonné z dôvodu absolútnej absencie opory v právnom poriadku, ako aj v ustanoveniach „*Zásad ochrany pamiatkových území – Pamiatková rezervácia Banská Štiavnica*“. Namietal aj právomoc správnych orgánov v súvislosti s realizovaním úprav na nehnuteľnostiach v jeho vlastníctve. Poukázal na to, že z ustanovení § 31 ods. 1, § 28 ods. 4 písm. b) a § 29 ods. 1 a 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) nevyplýva, že by správny orgán bol oprávnený proti nemu začať ex offo konanie o náprave. Poukázal na to, že žiadna z realizovaných úprav strechy na nehnuteľnosti nevstúpila do pôvodného sklonu a výšky strechy, ale ani do objemového riešenia základnej architektúry nehnuteľnosti. Úpravou strechy sťažovateľ neporušil žiadnu zo zásad ochrany pamiatkovej rezervácie, obnažený krov ako súčasť interiéru architektúry a kovová konštrukcia parkovacej plochy nijakým spôsobom nezasahujú do vnímania architektúry ako celku. Pohľadovo odhalené krokvy nie sú vnímateľné v diaľkových pohľadoch. Správny orgán nedôvodne hovorí o terase (loggii), pretože o terasu vôbec nejde. V skutočnosti ide o súčasť krovu, ktorého realizovaná úprava nie je úpravou historickej konštrukcie, ale novým riešením, ktoré je uskutočnené v interiéri domu a nezasahuje do vonkajšieho architektonického vzhľadu nehnuteľnosti. Existujúce betónové piliere podopierajúce kovovú konštrukciu parkovacej plochy a oplotenie vo výške 1770 mm taktiež žiadnym spôsobom nezasahujú do charakteristických pohľadov, ale ani nenarúšajú pôvodnú hmotu

a architektonický výraz objektu. Realizované úpravy preto nezasahujú do konfigurácie terénu a neznehodnocujú pôvodný vnútorný obraz mesta Banská Štiavnica. Správne orgány vo svojich rozhodnutiach iba konštatovali údajné narušenie zachovaných pamiatkových hodnôt Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica, pričom ani v jednom rozhodnutí toto náležite neodôvodnili a navyše nevychádzali z úradnej správy krajského pamiatkového úradu, teda z „*Monitoringu územia lokality UNESCO 2014 – Správy o stave zachovania pamiatkových hodnôt územia svetového kultúrneho dedičstva – Historické mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky jej okolia*“ (ďalej len „monitoring UNESCO“).

7. Argumenty uvedené sťažovateľom a jeho nesúhlas s uloženými opatreniami na nápravu potvrdzuje práve monitoring UNESCO, ktorý vypracúva krajský pamiatkový úrad každé dva roky vo forme oficiálnej správy pre UNESCO. V monitoringu UNESCO je uvedený v súvislosti so spornými otázkami opačný názor, teda taký, aký zastáva v konaní sťažovateľ. V monitoringu UNESCO vo vzťahu k územiu, na ktorom sa nachádzajú aj nehnuteľnosti sťažovateľa, sa uvádza, že nedošlo k nevhodným zmenám objektivej skladby výškového a hmotnopriestorového usporiadania objektov alebo strešnej krajiny, ale ani k zmenám v diaľkových monitorovacích pohľadoch. V monitoringu UNESCO nie je uvedený žiaden z údajných nedostatkov a pochybení, ktorých sa mal sťažovateľ pri úprave jeho nehnuteľností dopustiť. Nevyplýva teda z neho, že by sa mal dopustiť negatívneho zásahu do chránených diaľkových pohľadov v rámci interiéru Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica. Vzhľadom na to, že monitoring UNESCO je oficiálnym dokumentom krajského pamiatkového úradu, tento nemôže úpravy sťažovateľa na jeho nehnuteľnostiach hodnotiť na jednej strane (zrejme v napadnutých rozhodnutiach, pozn.) ako negatívny zásah a na strane druhej (v monitoringu UNESCO) tvrdiť, že hodnoty lokality, v ktorej sa nachádzajú aj sťažovateľove nehnuteľnosti s vykonanými úpravami, sú zachované. Pamiatková rezervácia Banská Štiavnica je súčasťou lokality „*Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia*“, ktorá je od roku 1993 zapísaná v Zozname svetového dedičstva UNESCO (ďalej len „zoznam UNESCO“). Zápisom do tohto zoznamu bola tejto lokalite priznaná jedinečná svetová hodnota, ktorej ochrana je právnym záväzkom Slovenskej republiky vyplývajúcim z Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb. o dojednaní

Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva). Krajský pamiatkový úrad musí preto pravidelne a pravdivo každé dva roky informovať UNESCO o dodržiavaní podmienok pre účely oprávnenosti zápisu Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica v zozname UNESCO.

8. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 80/2016 z 5. októbra 2016 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá.

9. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, v ktorej navrhol, aby najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie pamiatkového úradu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Poukázal na to, že krajský súd neuviedol bližšie, aké nepriaznivé zmeny stavu chráneného pamiatkového územia mal sťažovateľ spôsobiť a akým konkrétnym spôsobom ním vykonané stavebné úpravy mali narušiť zachované pamiatkové hodnoty Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica. Namietal nedostatok zákonnej opory na nariadenie takých opatrení, aké sa proti nemu realizovali, s tým, že oporu pre ne nemožno nájsť ani v „*Zásadách ochrany pamiatkových území – Pamiatková rezervácia Banská Štiavnica*“. Z pamiatkového zákona totiž vyplýva, že správny orgán by bol oprávnený začať ex offo konanie o náprave výlučne iba v prípade, ak by sťažovateľ nezabezpečoval predmetným nehnuteľnostiam v pamiatkovom území základnú ochranu spočívajúcu jednak v zachovaní pamiatkových hodnôt v území, ich dobrého technického, prevádzkového a estetického stavu, ako aj v zachovaní vhodného spôsobu využitia stavieb a vhodného technického vybavenia pamiatkového územia, ale tiež v splnení požiadaviek na primerané funkčné využitie územia, na zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, materiálovej a objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, architektonického výrazu, prvkov uličného interiéru a uličného parteru, historickej zelene, charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, archeologických nálezísk, prípadne ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

10. Sťažovateľ poukazoval aj na fakt, že je absolútne logické, že ak krajský pamiatkový úrad v novembri 2014 v monitoringu UNESCO tvrdí, že hodnoty lokality sú zachované a v diaľkových monitorovacích pohľadoch sa neprejavili výraznejšie zmeny,

potom ani úpravy vykonané sťažovateľom nemôžu byť posudzované raz ako úpravy s negatívnym vplyvom na lokalitu, ale zároveň ako také, ktoré sú akceptovateľné. Sťažovateľ tiež namietal zrejmu nepreskúmateľnosť rozhodnutí správnych orgánov, v ktorých absentuje akékoľvek zdôvodnenie. Napriek tomu krajský súd na jednej strane tvrdí, že v prípade námietky nepreskúmateľnosti rozhodnutia pamiatkového úradu ide len o tzv. paušálnu námietku, pretože z rozhodnutí správnych orgánov vyplýva, na základe akých skutočností bolo rozhodnuté, no na druhej strane krajský súd sám na konci odseku 80 rozsudku uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia sa nejaví ako výstižné (zrozumiteľné). Sťažovateľ je preto toho názoru, že rozhodnutie pamiatkového úradu je možné považovať len za preskúmateľné alebo za nepreskúmateľné, no nie je možné prijať záver o jeho čiastočnej nepreskúmateľnosti, resp. o tom, že hoci sa toto rozhodnutie nejaví ako výstižné a zrozumiteľné, avšak zároveň je preskúmateľné.

11. Napriek všetkým námietkam sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžk 6/2017 z 28. marca 2019 bola kasačná sťažnosť podaná sťažovateľom zamietnutá. Rozsudok najvyššieho súdu bol právnej zástupkyňi sťažovateľa doručený 20. mája 2019.

12. Podľa názoru sťažovateľa sa správne orgány dopustili viacerých hmotnoprávných, ako aj procesnoprávných pochybení, keď už v čase začatia konania ex offo neboli naplnené podmienky konať v zmysle § 31 ods. 1 pamiatkového zákona. Krajský pamiatkový úrad nepreukázal svoje zistenie, že sťažovateľ vykonanými úpravami porušil povinnosti zabezpečenia základnej ochrany nehnuteľnostiam. Nezohľadnilo sa, že nehnuteľnosti sťažovateľa nie sú národnou kultúrnou pamiatkou. Právne posúdenie krajského súdu je nesprávne, lebo ustanovenie § 31 ods. 1 pamiatkového zákona oprávňuje správny orgán začať konanie o náprave výlučne v prípade, ak sa zistí, že vlastník nezabezpečuje základnú ochranu nehnuteľnosti v pamiatkovom území podľa § 29 pamiatkového zákona, čo však nebolo preukázané. V uvedených ustanoveniach sa nikde nehovorí, že nemožno realizovať stavebné úpravy s cieľom zachovania užívateľného využitia nehnuteľnosti a zabránenia jej znehodnocovaniu plynúcim časom, čo bolo dobrým úmyslom sťažovateľa a čo vyplýva aj zo zákona. Preto pre postup krajského pamiatkového úradu v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 pamiatkového zákona neboli splnené zákonné

podmienky. Konkrétne nebolo preukázané, že by sťažovateľ ako vlastník nezabezpečoval základnú ochranu nehnuteľnosti v pamiatkovom území.

13. Iba konštatovanie, podľa ktorého „realizáciou došlo k narušeniu zachovaných pamiatkových hodnôt Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica“ bez náležitého vysvetlenia konkrétnych aspektov narušenia týchto hodnôt sťažovateľom a ich odôvodnenia v logickej súvislosti so zisteným skutkovým stavom, je nepostačujúce a neúčinné. Obsahová náplň odôvodnenia rozhodnutia neplní potom základnú funkciu, ktorou je presvedčiť vlastníka o správnosti postupu správneho orgánu. Takýmto konaním správny orgán porušuje ustanovenie § 47 ods. 3 Správneho poriadku a jeho rozhodnutie je arbitrárne a zároveň porušujúce právo na spravodlivý proces. V dôsledku toho je tiež sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred orgánom verejnej správy, pretože sa mu upiera možnosť náležitej skutkovej a právnej argumentácie proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov.

14. Sťažovateľ poukazuje aj na nerovný prístup správnych orgánov pri posudzovaní stavebných úprav vlastníkov iných nehnuteľností nachádzajúcich sa v Pamiatkovej rezervácii Banská Štiavnica. Tu neobstojí argument, že povinnosťou správneho orgánu je zohľadňovať individuálne architektonické prvky pri realizovaných stavebných úpravách a každou vecou sa zaoberať individuálne so zameraním na odlišnosti v jednotlivých veciach. Počas celého správneho konania, ale ani počas súdneho konania nebolo zdôvodnené, akým konkrétnym spôsobom narušili sťažovateľom vykonané stavebné úpravy zachované pamiatkové hodnoty Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica, ale ani to, ako pamiatkový úrad zdôvodňuje samotnú nevyhnutnosť vykonania nápravy nariadením predmetných opatrení. Rovnako z rozhodnutia pamiatkového úradu vôbec nevyplýva, prečo práve nariadené opatrenia sa považujú za dostatočné a primerané na nápravu údajne narušených pamiatkových hodnôt, pričom posúdením zákonnosti nariadených opatrení sa nezaoberal ani krajský súd.

15. Nezákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov a všeobecných súdov preukazuje aj monitoring UNESCO, z ktorého jednoznačne vyplýva, že sťažovateľom realizované stavebné úpravy žiadne pamiatkové hodnoty nenarušili. Krajský súd uvádza, že „len zo všeobecných záverov uvedených v Monitoringu nemožno vyvodit' záver

o nesprávnom postupe žalovaného voči sťažovateľovi“. Podľa názoru sťažovateľa ide o nesprávne a neúplné právne posúdenie obsahu tohto dôkazu zo strany krajského súdu. Potvrzuje to aj samotný krajský súd, keď v odseku 67 rozsudku uvádza, že „*je potrebné zohľadniť, v akom rozsahu, a za akým účelom bol predmetný Monitoring o zachovaní pamiatkových hodnôt územia svetového kultúrneho dedičstva vypracovaný“.* Tieto okolnosti však krajský súd bližšie nepreskúmal, a preto nemohol rozhodnúť v neprospech sťažovateľa a porušiť tým jeho právo na spravodlivý proces. Monitoring UNESCO je oficiálnym dokumentom, nejde teda len o interný dokument bez záväznosti jeho obsahu. Jeho úlohou je objektívne a reálne hodnotiť existujúci stav zachovania pamiatkových hodnôt konkrétneho územia. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu neplní základnú funkciu, ktorou je presvedčiť vlastníka o správnosti postupu správneho orgánu. Opakované tvrdenia o údajnom narušení zachovaných pamiatkových hodnôt bez bližšej špecifikácie konkrétnych pamiatkových hodnôt a bez náležitej špecifikácie ich údajného narušenia konkrétnym konaním nemožno považovať za vysporiadanie sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, ale ani za odôvodnenie myšlienkového postupu správneho orgánu pri hodnotení dôkazov a za náležité zdôvodnenie prijatých právnych záverov.

16. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„*Základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ] vyplývajúce z čl. 2 ods. 2 a ods. 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 1 a ods. 2 a č. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT,REJ, Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, v konaní vedenom pod sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB, Krajského súdu v Banskej Bystrici, v konaní vedenom pod sp. zn. 23S/80/2016 a Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžk 6/2017 boli porušené a sú v rozpore s Ústavou SR a preto :*

1. Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 8 Sžk 6/2017 zo dňa 28.03.2019 sa zrušuje a vec mu je vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 23S/80/2016 zo dňa 05.10.2016 sa zrušuje.

3. *Rozhodnutie Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB zo dňa 18.04.2016 sa zrušuje.*

4. *Rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica, sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT,RE zo dňa 05.02.2016 sa zrušuje.*“

17. Napokon sťažovateľ žiada, aby v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 starého zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým by boli odložené právne účinky rozhodnutí krajského pamiatkového úradu a pamiatkového úradu, ako aj rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu.

II.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

20. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. Ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poznamenať, že sťažovateľ podanie ústavnej sťažnosti opiera o ustanovenia starého zákona o ústavnom súde, hoci tento bol s účinnosťou od 1. marca 2019 nahradený zákonom o ústavnom súde. Keďže ústavná sťažnosť bola podaná už v čase účinnosti zákona o ústavnom súde, jej posudzovanie sa preto musí uskutočniť podľa súčasnej, teraz účinnej právnej úpravy.

22. Na rozhodnutie o tých častiach ústavnej sťažnosti, ktoré pre porušenie čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru smerujú proti postupu krajského pamiatkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT, REJ a jeho rozhodnutiu z 5. februára 2016, postupu pamiatkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB a jeho rozhodnutiu z 18. apríla 2016 a postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 80/2016 a jeho rozsudku z 5. októbra 2016, nie je daná právomoc ústavného súdu.

23. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane zákonných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

24. Proti rozhodnutiu krajského pamiatkového úradu sp. zn. KPUBB-2016/16386-14/8495/FAT, REJ z 5. februára 2016 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal pamiatkový úrad ako odvolacia inštancia, pričom odvolacie rozhodnutie pamiatkového úradu sp. zn. PUSR-2016/8565-2/28352/26/KUB z 18. apríla 2016 bolo preskúmateľné na základe žaloby všeobecným súdom v rámci správneho súdnictva. Napokon proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 S 80/2016 z 5. októbra 2016 bola prípustná kasačná sťažnosť ako opravný prostriedok, v dôsledku čoho právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal najvyšší súd v rámci kasačného konania. Všetky uvedené okolnosti vylučujú právomoc ústavného súdu v označenom rozsahu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu

krajského pamiatkového úradu, možnosť podať žalobu proti rozhodnutiu pamiatkového úradu a napokon možnosť podať kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu aj využil.

25. Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá pre porušenie čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru smeruje proti postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžk 6/2017 a jeho rozsudku z 28. marca 2019. Táto časť sťažnosti nemá všetky náležitosti ustanovené zákonom.

26. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

27. Podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

28. Hoci podaná ústavná sťažnosť smeruje proti dvom rozhodnutiam správnych orgánov a dvom rozsudkom správnych súdov, sťažovateľ v priamom rozpore s ustanovením § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde k ústavnej sťažnosti nepripojil ani jedno z uvedených ním napádaných rozhodnutí (resp. rozsudkov), pričom tak urobil bez akéhokoľvek vysvetlenia (netvrdil napríklad, že mu tieto rozhodnutia neboli riadne doručené, prípadne že nimi nedisponuje z iných, od neho nezávislých, dôvodov atď.). K ústavnej sťažnosti pripojil len plnú moc pre právnu zástupkyňu a monitoring UNESCO z novembra 2014. Ako dôkazy označil spisy krajského pamiatkového úradu, pamiatkového úradu, krajského súdu a najvyššieho súdu. V podstate teda požadoval, aby si ústavný súd tieto spisy správnych orgánov a všeobecných súdov sám zadovážil a pripojil. Napokon treba zo skutkového hľadiska uviesť, že z obsahu ústavnej sťažnosti vôbec (ani len v hrubých rysoch) nevyplýva

argumentácia uznesenia najvyššieho súdu, ktorou kasačnú sťažnosť podanú sťažovateľom zamietol.

29. Z § 56 ods. 3 v spojení s ustanovením § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde vyplýva, že v prípade odstrániteľných nedostatkov ústavnej sťažnosti môže (teda nemusí) ústavný súd vyzvať navrhovateľa (v danom prípade sťažovateľa), aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Inými slovami, za daného stavu bolo na zvážení ústavného súdu, či na doplnenie odstrániteľnej chýbajúcej zákonnej náležitosti (minimálne rozsudku najvyššieho súdu, keďže vo vzťahu k nemu by bola v zásade daná právomoc ústavného súdu) sťažovateľa vyzve.

30. Pri skúmaní rozsahu práva uváženia ústavného súdu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde (teda či sťažovateľa vyzve alebo nevyzve, aby v určenej lehote nedostatok ústavnej sťažnosti odstránil) treba zásadne zdôrazniť, že nejde o voľnú úvahu, ktorá by vlastne znamenala svojvôľu pri posudzovaní takejto otázky. Rozhodovanie v týchto súvislostiach sa musí riadiť určitými zásadami tak, aby bolo dostatočne predvídateľné a transparentné.

31. Podľa názoru ústavného súdu treba vychádzať zo skutočnosti, že v konaní o sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy sťažovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Advokáta ako osobu práva znalú a oprávnenú na zastupovanie v súdnych konaniach treba nepochybne považovať za osobu odborne kvalifikovanú, od ktorej sa dá právom očakávať, inter alia, dostatočná znalosť procesnoprávných predpisov, ktorými sa riadi konanie, v ktorom klienta právne zastupuje. Vychádzajúc z tejto premisy, možno dôjsť k záveru, že k postupu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde by malo zo strany ústavného súdu dochádzať skôr len výnimočne, keď to odôvodňujú konkrétne okolnosti daného prípadu. Inými slovami, výklad tohto ustanovenia má byť v zásade reštriktívny. Je zrejmé už na prvý pohľad, že v prípadoch, keď sťažovateľ (v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) podá ústavnú sťažnosť bez toho, aby k nej pripojil splnomocnenie pre advokáta a s prípadnými ďalšími chýbajúcimi náležitosťami, je postup ústavného súdu v zmysle § 56

ods. 3 zákona o ústavnom súde aj v rámci jeho reštriktívneho výkladu v zásade a spravidla na mieste.

32. V danom prípade je sťažovateľ zastúpený advokátkou ako kvalifikovanou právnou zástupkyňou, no napriek tomu zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti vyplývajúca z § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde absentuje. Z podanej ústavnej sťažnosti nevyplýva vôbec nijaké vysvetlenie, prečo sa tak stalo. Takúto situáciu nemožno pri spomínanom reštriktívnom výklade ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde považovať za takú výnimočnú či osobitú, ktorá by odôvodňovala, aby ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatku podania.

33. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, nie je už potrebné osobitne sa zaoberať žiadosťou sťažovateľa o vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 ods. 2 starého zákona o ústavnom súde, ktorým by boli odložené právne účinky rozhodnutí krajského pamiatkového úradu a pamiatkového úradu, ako aj rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu. Ústavný súd však napriek tomu poznamenáva, že z obsahového hľadiska ide v skutočnosti o žiadosť sťažovateľa o odklad vykonateľnosti rozhodnutí správnych orgánov a rozsudkov všeobecných súdov podľa § 129 zákona o ústavnom súde.

34. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2019